

Prognoza cen podstawowych produktów rolno-żywnościowych

Prognoza cen skupu: zbóż, trzody chlewnej, bydła, kurcząt brojlerów i mleka do czerwca 2018 roku na tle przewidywanych czynników podażowo-popytowych wpływających na ich poziom.

Rynek zbóż

Według danych GUS, w styczniu 2018 r. za pszenicę w skupie przeciętnie uzyskiwano 670 zł/t, czyli o 5% mniej niż w sierpniu 2017 i o 2% więcej niż rok wcześniej.

Średnia cena jęczmienia wynosiła 676 zł/t (w tym jęczmienia paszowego 644 zł/t). Ceny jęczmienia ogółem były wyższe o 12% niż w sierpniu 2017 r. i o 13% wyższe niż przed rokiem, a jęczmienia paszowego wyższe odpowiednio o 16% i o 10%.

Przeciętna cena żyta kształtowała się na poziomie 583 zł/t, czyli o 10% wyższym niż w sierpniu 2017 r. i o 5% wyższym niż przed rokiem.

W sezonie 2017/2018 krajowe ceny skupu kukurydzy do października wykazywały tendencję spadkową. Od listopada 2017 r. notowano wzrost cen tego zboża. W styczniu 2018 r. za kukurydżę w krajowym skupie przeciętnie uzyskiwano 597 zł/t, czyli o 24% więcej niż w październiku 2017 r. i o 3% więcej niż przed rokiem.

W styczniu 2018 r. ceny zakupu pszenicy konsumpcyjnej i jęczmienia paszowego kształtowały się na poziomie wyższym od notowanego w Niemczech i we Francji (głównych unijnych producentów zbóż). Różnice w poziomie ich cen powodują, że wolumen eksportu zboża jest ograniczany, natomiast zwiększa się możliwość importu tańszego zboża.

W Polsce zbiory zbóż w 2017 r. zostały ocenione na 32 mln ton, tj. na poziomie o 8% wyższym niż w 2016 r. i o 10% wyższym od średniej z lat 2012-2016. Do wzrostu produkcji przyczyniły się przede wszystkim wyższe plony (średni plon zbóż ogółem wyniósł 4,19 t/ha wobec 4,0 t/ha w 2016 r.) oraz większa (o 3%) powierzchnia zasiewów.

Ocenia się, że roku bieżącym nastąpi wzrost popytu wewnętrznego na zboża, do czego przyczyni się przede wszystkim większa niż rok wcześniej produkcja zwierzęca. W efekcie, w całym sezonie 2017/2018 spaspowanie zbóż wzrośnie prawdopodobnie o 5% i według analityków Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa może wynieść 16,1 mln ton. Większe niż przed rokiem zbiory mogą skutkować wzrostem zużycia zbóż na cele przemysłowe (do 2,5 mln ton). Wykorzystanie ziarna do siewu może być większe niż sezon wcześniej i wynieść ponad 1,7 mln ton. Przerób ziarna na cele konsumpcyjne prawdopodobnie utrzyma się na poziomie 4,8 mln ton. Łącznie krajowe zapotrzebowanie na zboża w sezonie 2017/2018 może wynieść 26,1 mln ton wobec 25,1 mln ton w poprzednim sezonie. Mimo spodziewanego wzrostu zużycia wewnętrznego, zapasy zbóż w Polsce na koniec sezonu 2017/2018 mogą być większe od zapasów na początku sezonu. Przyczynią się do tego większe zasoby w kraju, przy przewidywanym mniejszym eksporcie zbóż.

Wysoki poziom zapasów w krajach eksportujących zboże oraz konkurencja o rynki zbytu wpływają na utrzymanie się cen światowych na relatywnie niskim poziomie. Zmiany cen ziarna na rynkach zagranicznych (w tym szczególnie UE) będą determinowały w dużym stopniu zmiany cen w Polsce. Przewiduje się, że sezonowo zmniejszające się zasoby ziarna i utrzymujący się popyt na zboże będzie stymulował dalszy wzrost krajowych cen w pierwszej połowie 2018 r.

Uwzględniając wahania sezonowe, Zespół Ekspertów ds. Prognozowania Cen Podstawowych Produktów Rolno-Zywnościowych, powołany przez Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa ocenił, że ceny pszenicy i żyta do czerwca 2018 r. mogą kształtować się następująco:

pszenica ogółem	690 - 740 zł/t,
pszenica konsumpcyjna	710 - 760 zł/t,
żyto	580 - 620 zł/t.

Rynek wieprzowiny

W lutym 2018 r. w większości krajów UE została zahamowana spadkowa tendencja cen. Poziom cen w tym okresie był niższy o 7%, w porównaniu do analogicznego okresu w 2017 r. Podobny kierunek zmian cen obserwowany jest w Polsce. W styczniu 2018 r. (według GUS) krajowa cena skupu żywca wieprzowego średnio wyniosła 4,26 zł/kg i była o 6,5% niższa niż w grudniu 2017 r. oraz 13% niższa niż w styczniu 2017 r.

Od początku lutego 2018 r. notowany jest wzrost krajowych cen żywca wieprzowego. W połowie lutego (według danych ZSRIR MRiRW) za świnię płacono średnio 4,47 zł/kg, czyli o 7% więcej niż przed miesiącem, ale o 7% mniej niż przed rokiem.

Utrzymujący się w 2017 r. wzrost pogłowia świń w poszczególnych grupach produkcyjno-użytkowych, pomimo spadku cen żywca i wzrostu cen zbóż w drugiej połowie 2017 r., pozwala przewidzieć, że w czerwcu 2018 r. może jeszcze nie nastąpić spadek pogłowia. Szacuje się, że w 2017 r., pomimo wzrostu pogłowia świń, krajowa produkcja żywca wieprzowego mogła być nieco mniejsza od uzyskanej w 2016 r. i prawdopodobnie wyniosła 2,39 mln ton. Spadek produkcji mógł być związany z występowaniem w Polsce afrykańskiego pomoru świń (ASF).

Wzrost krajowego pogłowia trzody chlewnej, który nastąpił w 2017 r. będzie determinował większą krajową produkcję w roku 2018. W efekcie, w całym 2018 r. produkcja żywca wieprzowego może być o 2% większa niż w 2017 r. i wynieść 2,45 mln ton.

W handlu zagranicznym odnotowano znaczący wzrost eksportu. Analitycy Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa szacują, że w 2017 r. eksport wieprzowiny wyniósł około 750 tys. ton i był o 7 - 8% większy niż w roku 2016. Wzrost eksportu spowodowany był zwiększonym popytem na wieprzowinę między innymi z USA, Kanady oraz krajów UE. Import produktów wieprzowych w okresie jedenastu miesięcy 2017 r. wzrósł o 3%, do 815 tys. ton. Do Polski importowano przede wszystkim mięso i żywiec.

W minionym roku krajowa konsumpcja mięsa wieprzowego mogła wynieść 40,5 kg na mieszkańca wobec 40,8 kg w 2016 r. Spadek konsumpcji wynikał z większego tempa wzrostu cen detalicznych mięsa

wieprzowego (o 8,6%) niż cen konkurencyjnego mięsa drobiowego (o 2,1%) i wołowego (o 2,9%). W 2018 r. bilansowe spożycie mięsa wieprzowego prawdopodobnie utrzyma się na poziomie zbliżonym do szacowanego na 2017 r.

W 2018 roku przewidywany wzrost krajowej produkcji oraz utrzymanie eksportu wieprzowiny na poziomie zbliżonym do zrealizowanego w 2017 r. będą determinowały poziom cen trzody chlewnej w Polsce. Zgodnie z prognozą Zespołu Ekspertów, krajowe ceny skupu żywca wieprzowego w pierwszej połowie 2018 roku, pomimo sezonowego wzrostu w okresie letnim, prawdopodobnie będą niższe niż w tym samym okresie 2017 r.

Uwzględniając wahania sezonowe, Zespół Ekspertów prognozuje, że do czerwca 2018 r. **ceny skupu żywca wieprzowego** mogą się kształtować na poziomie **4,80 - 5,10 zł/kg**.

Rynek wołowiny i cielęciny

W Polsce po akcesji do UE rośnie pogłowienie bydła. W 2017 roku krajowe pogłowienie bydła ogółem liczyło 6036 tys. sztuk i było o 1,1% większe niż przed rokiem oraz o 16% większe niż w roku akcesji, tj. w grudniu 2004 r. Wzrost krajowego pogłowia bydła, zwłaszcza młodego w wieku 1 - 2 lat, świadczy o rozwoju mięsnego kierunku chowu.

IERiGŻ-PIB prognozuje, że w czerwcu 2018 r., przy przewidywanym wzroście pogłowia bydła opasowego, pogłowienie bydła ogółem może wynieść około 6,2 mln sztuk, tj. o około 1% więcej niż przed rokiem. Na skutek utrzymującego się wzrostu pogłowia młodego bydła i korzystnych warunków chowu, produkcja żywca wołowego w Polsce w 2017 r. mogła wynieść 1 050 tys. ton, czyli o około 8% więcej niż w 2016 r. Biorąc pod uwagę stan pogłowia na koniec 2017 r. oraz wzrost cen skupu żywca rzeźnego w drugim półroczu 2017 r., można przepuszczać, że w 2018 r. nastąpi dalszy, ale mniej dynamiczny wzrost produkcji wołowiny. IERiGŻ-PIB prognozuje, że w 2018 r. produkcja żywca wołowego wyniesie około 1065 tys. ton i będzie o około 2% większa niż w 2017 r.

Polska wołowina jest konkurencyjna cenowo na rynku unijnym, co sprzyja wzrostowi jej eksportu.

W całym 2017 r. mogło zostać wyeksportowane około 500 tys. ton produktów wołowych i cielęcych, czyli o 14% więcej niż w 2016 r. Jednocześnie import asortymentu wołowego i cielęcego do Polski od stycznia do listopada 2017 r. wyniósł 46 tys. ton, wobec 50 tys. ton w tym samym okresie 2016 r. Przedmiotem importu było głównie mięso i żywiec. Ocenia się, że import w całym 2017 r. wyniósł 50 tys. ton wobec 55 tys. ton w 2016 r.

Szacuje się, że w minionym roku w Polsce, na skutek większej podaży wołowiny na rynku i lepszej oferty handlowej mięsa wołowego oraz poprawy dochodowej ludności, bilansowe spożycie wołowiny było nieco większe i wyniosło 2,2 kg na mieszkańca wobec 2,1 kg w roku 2016. Przewiduje się, że w 2018 r. konsumpcja wołowiny może być zbliżona do szacowanej w 2017 r.

Ceny żywca wołowego w Polsce są w dużej mierze zależne od poziomu cen w UE. Wynika to z dużego udziału eksportu krajowej produkcji (około 90%) oraz zmian kursu euro. Z uwagi na konkurencyjność cenową polskiej wołowiny na rynku Wspólnoty, przy utrzymującym się dużym popycie, zwłaszcza ze strony krajów UE oraz Turcji i Izraela, krajowe ceny skupu bydła ogółem i młodego bydła w pierwszym półroczu 2018 r. mogą utrzymać się powyżej poziomu z analogicznego okresu 2017 r.

Uwzględniając wahania sezonowe, Zespół Ekspertów prognozuje, że do czerwca 2018 r. ceny skupu żywca wołowego (bez cielęcego) mogą kształtować się następująco:

bydło ogółem	6,30 - 6,70 zł/kg,
młode bydło rzeźne	6,40 - 6,80 zł/kg.

Rynek drobiu

Sytuacja na krajowym rynku drobiu w 2017 r. kształtowała się pod wpływem występowania ognisk grypy ptaków w okresie od grudnia 2016 r. do kwietnia 2017 r. Ponieważ rozwój produkcji drobiarskiej w Polsce jest w znacznym stopniu determinowany możliwością sprzedaży zagranicznej, to ograniczenie tempa wzrostu eksportu na część rynków pozaunijnych skutkowało spowolnieniem wzrostu produkcji krajowej. Szacuje się, że w całym 2017 r. produkcja ogółem w Polsce wyniosła 3,4 mln ton. Tempo wzrostu produkcji osiągnęło 8% wobec 13% w roku 2016. Przewidywane tempo wzrostu produkcji potwier-

dzają dane GUS dotyczące skupu żywca drobiowego. W 2017 r. w Polsce tempo wzrostu skupu żywca drobiowego wyniosło 8,4% i było 1,6% wolniejsze niż w roku 2016.

Przewiduje się, że w 2018 r. nastąpi odbudowa bazy produkcyjnej drobiu rzeźnego, podaż mięsa drobiowego na rynku krajowym będzie relatywnie wysoka. Tempo wzrostu produkcji w pierwszej połowie 2018 r. będzie prawdopodobnie jeszcze stosunkowo niewielkie. Bardziej dynamiczny rozwój produkcji drobiarskiej może mieć miejsce w drugiej połowie roku, co będzie miało związek z odbudową relacji handlowych z krajami pozaunijnymi, które wprowadziły ograniczenia importowe w związku z występowaniem wirusa grypy ptaków w 2017 r. Prognozuje się, że w całym 2018 r. tempo wzrostu produkcji drobiarskiej w Polsce wyniesie 9% i będzie zbliżone do szacowanego na rok 2017.

Bilansowa konsumpcja mięsa drobiowego w Polsce w ubiegłym roku została oszacowana na poziomie 30 kg na mieszkańca wobec 29,2 kg na mieszkańca w 2016 r. (wzrost o 2,7%). Czynniki sprzyjającymi wzrostowi konsumpcji były: relatywnie niski poziom cen drobiu, obniżka konsumpcji mięsa wieprzowego, wzrost realnych dochodów sektora gospodarstw domowych oraz wolniejsze tempo wzrostu cen detalicznych w przypadku mięsa czerwonego. Przewiduje się, że w 2018 r. bilansowe spożycie mięsa drobiowego może się zwiększyć o 0,5 kg - do 30,5 kg na mieszkańca. Wzrostowi spożycia będzie sprzyjać rosnąca produkcja krajowa oraz przewidywany niski poziom cen detalicznych drobiu. Przewiduje się, że w 2018 r. ceny skupu kurcząt brojlerów będą kształtować się na niskim poziomie, ale nieco wyższym niż w 2017 r. W okresie pierwszych dwóch kwartałów 2018 r. ceny skupu kurcząt mogą rosnąć w tempie umiarkowanym, do czego przyczyni się przede wszystkim popyt wewnętrzny. Większy wzrost cen będzie ograniczany nadwyżką podaży mięsa na rynku wewnętrznym wynikającą z wolnego tempa eksportu.

Biorąc pod uwagę wahania sezonowe, Zespół Ekspertów przewiduje, że do końca czerwca poziom średnich krajowych **cen skupu kurcząt brojlerów** wyniesie **3,40 - 3,60 zł/kg.**

Rynek mleka i produktów mlecznych

W Polsce, w 2017 r. na skutek poprawy opłacalności produkcji mleka przerwana została (utrzymująca się od 2009 r.) spadkowa tendencja pogłowia krów mlecznych. Według danych GUS, w grudniu 2017 r. pogłowie krów mlecznych ukształtowało się na poziomie 2 152,8 tys. sztuk, czyli o 1,1% wyższym niż rok wcześniej. Jednak w 2018 r. przewidywany jest powrót do procesów restrukturyzacji bazy surowcowej, a z chowu bydła mlecznego i produkcji mleka prawdopodobnie rezygnować będą najmniej efektywne gospodarstwa. W konsekwencji pogłowia krów mlecznych w czerwcu 2018 r. może być o blisko 1% mniejsze

niż w porównywalnym okresie roku poprzedniego i wynieść 2 140 tys. sztuk.

Produkcja mleka w Polsce wykazuje stopniowy wzrost. W 2017 r., przy dalszej poprawie wydajności (do 6155 l/sztukę wobec 6037 l/sztukę w 2016 r.), krajowa produkcja mleka wzrosła o 3,5%, do 13,3 mld litrów. Rosną także dostawy mleka do skupu.

IERiGŻ-PIB prognozuje, że w 2018 r. produkcja mleka wzrośnie o około 1%, do 13,4 mld litrów, podczas gdy skup będzie większy o 3% i wyniesie 11,7 mld litrów.

Na skutek wzrostu cen detalicznych produktów mlecznych bilansowe spożycie mleka i jego przetworów w 2017 r. było zbliżone do notowanego w 2016 r., kiedy to w rezultacie niższych niż rok wcześniej cen detalicznych artykułów mleczarskich oraz poprawy dochodowej ludności, wynikającej między innymi ze wzrostu świadczeń w ramach Programu Rodzina 500 plus, osiągnęło najwyższy od akcesji Polski do UE poziom 222 litrów na mieszkańca. W 2018 r., wraz z przewidywanym wyhamowaniem wzrostowej tendencji cen artykułów mleczarskich, bilansowe spożycie może wzrosnąć o 1%, do 223 litrów na mieszkańca.

W 2017 roku, z uwagi na rekordowo wysokie ceny zbytu masła i w konsekwencji znaczące podrożenie tego tłuszczu w handlu detalicznym (w 2017 r. masło w detalu było o 31% droższe niż rok wcześniej), jego konsumpcja mogła się obniżyć o 2%, do 4,6 kg na mieszkańca. Dalszy spadek spożycia masła (do 4,5 kg na mieszkańca) przewidywany jest w 2018 r.

Zespół Ekspertów ocenia, że przy rosnącej krajowej podaży surowca i możliwych mniej korzystnych uwa-

runkowaniach w eksporcie, ceny mleka i jego przetworów w 2018 r. mogą wykazywać tendencje spadkowe. Zespół prognozuje, że ceny w pierwszym półroczu 2018 r. będą ulegały obniżkom, jednak w czerwcu mogą kształtować się na poziomie do 6% wyższym niż rok wcześniej, zaś masło może być w czerwcu br. średnio o 10% tańsze niż w tym samym okresie 2017 r.

Zespół Ekspertów, uwzględniając wahania sezonowe, przewiduje w czerwcu następujący poziom cen skupu mleka surowego oraz cen zbytu przetworów mlecznych:

mleko surowe	132,00 - 141,00 zł/hl,
masło w blokach	18,40 - 19,00 zł/kg,
odtłuszczone mleko w proszku	6,50 - 6,70 zł/kg.

Źródło: KOWR, IERiGŻ-PIB

Tadeusz Plichta